

Arne Dag Kvamsøe

Lesetekster: Jes.58, 5-9a: Sett de undertrykte fri, la de hjemløse komme i hus
1. Joh. 3,18-24: Vår kjærlighet må være sann, og ikke tomme ord
Prekentekest: Lukas 4, 16-21: Han skal sette undertrykte fri

Kort tekstgjennomgåelse:

I den tredje og siste delen av Jesaiaboka handler det om både dom og frelse, mørke og lys. Fra kap 60 møter vi særlig lyset og håpet. Men noe er felles for hele denne delen av Jesaia: Guds gode vilje er rettferdighet og oppreisning! Derfor går profeten på Guds vegne i rette med et folk som ivaretar ytre religiøse skikker (faste) uten å hjelpe sine medmennesker (Jes 58).

Når Jesus ifølge evangeliet underviser i synagogen i Nasaret, utlegger han ordene fra Jes 61, der Herren lover et "nådens år", med frihet fra undertrykkelse.

I den messianske tidsalder, i Guds rike som nå bryter fram i og med Jesus, handler det om et godt budskap for fattige. Gud er på de fattiges side, og kjemper for deres oppreisning og for rettferdighet. Og de som tar imot Jesu ord og hører profetordet fra GT, kan ikke snu seg bort fra de som er i nød, men kalles til innsats.

Dette understrekes når kjærlighetens apostel i sitt første brev understreker at kjærlighet er mye mer enn bare et vakkert ord. Kjærlighet er handlinger som bekrefter ordene.

Dette er grunnlag for en diakonal teologi som tar på alvor at vi lever i en verden med dramatiske levekårsforskjeller. De mange undertrykte og underpriviligerte ligger Guds hjerte nær, og skal også ligge hans folk på hjertet, og i hendene og i våre prioriteringer. "Men den som har mer enn nok å leve av og likevel lukker sitt hjerte når han ser sin bror lide nød, hvordan kan han ha Guds kjærlighet i seg?" (1. Joh. 3, 17)

Prekendisposisjon

"Jeg tror på jordens forvandling" (jfr sangforslag, se nedenfor).

- En gang, en tid, et sted (jfr sangen)
- Her og nå – når Guds folk i lydighet mot ordet kjemper mot urett, og deler Guds gaver.
- Det nytter, men det tar tid!
- Gud står for rettferdighet.

Aktualisering

- Utgangspunkt i en levekårsundersøkelse: Norge ligger på topp i verden. Og kanskje er min by/bygd nær toppen i Norge, og min bydel/bygd på topp i kommunen. En

svimlende tanke at det er vi som har det best av alle mennesker i verden! Hva gjør den med oss? Hva gjør vi med den?

- Vårt multikulturelle samfunn. Innvanderne, flyktningene asylsøkerne. Hvordan opplever de å bli møtt av oss, av våre kirker og av våre myndigheter? Verdens nød kommer oss veldig nært. Vi kan ikke løse alle problemene i verden, men bibeltekstene vi leser angår også dette. "Derfor skal også dere elske innflytterne.." (5. Mos. 10,19.) I menighetens møte med asylsøkere og flyktninger handler det om å gi dem del i Guds kjærlighet gjennom Jesus Kristus. Dette er praktisk og livsnært. Hva er det mennesker som bor på asylmottak trenger? "A taste of normal life", var det en som svarte.
- Under slaveriet i de amerikanske sørstatene oppsto noe av det flotteste vi har i den kristne sangtradisjonen: "Negro spirituals". Dette er kampsanger for frihet, men også sanger om smerte og håp. Troen på Gud holdt mennesker oppe, men den var ingen verdensflukt. Troens sanger inspirerte både til tålmodighet og kamp for en bedre framtid.

Visualisering

- Vise hvordan ordene frelse og frihet henger sammen. Frelse kommer av "fri-halse", jfr eldre tiders avstraffelse med gapestokk og halsring. En kan låne en "klave" av en bonde, be en "frivillig" om å la seg halsbinde, og bruke scenen som bilde på forskjellen på ufrihet og frihet. Varsomhet når mindre barn er med.
- Synliggjøre ufrihet og undertrykkelse i dag gjennom å presentere og evt intervju flyktninger/asylsøkere som menigheten har kontakt med.
-

Salmeforslag

- Jeg tror på jordens forvandling (Salmebokforslaget 358)
- Det er navnet ditt jeg roper (Salmebokforslaget 223)
- Kjære Gud, når eg bed (NoS 718)
- Herre, du vandrer forsoningens vei (NoS 728)
- Noen må våke i verdens nød (NoS 733)
- We shall overcome
- Oh, freedom

Bønn/forbønn

Fra materialet i gudstjenestereformen i Den norske kirke:

Synsbekjennelse:

Vi bekjenner for deg, hellige Gud, at vi ofte bare ser det vi vil se, og hører det vi vil høre.

Tilgi oss når vi går forbi mennesker som trenger oss, og ikke bryr oss om den nød og smerte som ikke rammer oss selv.

Tilgi vår forsømmelse når mennesker utsettes for diskriminering og fordømmelse.

Hjelp oss å bruke våre krefter til å gi andre livsmot, fremtid og håp.

Forbønn:

Du som selv var en flyktning i Egypt: Vær nær hos alle jordens flyktninger og fordrevne.

Gi oss øyne som ser deg i dem, hjerter som brenner for rettferdigheten,

og hender som er villige til å hjelpe. Vis oss i dag hva vi skal gjøre.